

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εισαγωγικό σημείωμα	1
Τι είναι υγεία, αγωγή υγείας	2
Σκοποί - στόχοι αγωγής υγείας	3
Αγωγή του καταναλωτή στα σχολεία, σκοποί-στόχοι	4
Παθητικές-ενεργητικές μέθοδοι μάθησης	5
Πως θα ενεργήσουμε για ένα πρόγραμμα Α.Υ	7
Εκδρομές που μπορούν να πραγματοποιηθούν	9
Πως σχεδιάζω ένα πρόγραμμα Α.Υ/ Α.Κ/ Κ.Α	10
Ημερολόγιο Μαθητών - Καθηγητή	11
Παιχνίδια	12
Υλικό που υπάρχει στο τμήμα Α.Υ	16
Χρήσιμες διευθύνσεις στο Internet	18
Ημερομηνίες ως θέμα προγράμματος	19
Θεματολόγιο Αγωγής Υγείας	20
Θεματολόγιο Κυκλοφοριακής Αγωγής	22
Θεματολόγιο Αγωγής του Καταναλωτή	23
Βιβλιογραφία	25
Δικαιολογητικά για την κάλυψη εξόδων και υπερωριών	26
Πρακτικό παραλαβής	27
Κατάσταση πληρωμής δαπάνης (υπόδειγμα)	28
Κατάσταση πληρωμής δαπάνης (πρωτότυπο)	29
Ημερολόγιο υπερωριών μονίμων εκπ/κων	30
Ημερολόγιο υπερωριών αναπληρωτών εκπ/κων	31
Έντυπο αίτησης για συμμετοχή στα προγράμματα Α.Υ/Α.Κ/Κ.Α	32
Απολογισμός δραστηριοτήτων	35
Φωτογραφίες από την παρουσίαση των προγραμμάτων	37
Προγράμματα Αγωγής Υγείας σχ. έτους 2001-2002	38

*“Εμείς οι μεγάλοι ονειρευόμαστε ακόμα το σχολείο, κι όταν το ονειρευόμαστε, στριφογυρίζουμε στο κρεβάτι.
Εξετάσεις, έλεγχοι, μακρόστενοι διάδρομοι και το αυστηρό βλέμμα του καθηγητή.
Δεν το φαντάζομαι έτσι το ιδανικό σχολείο.
Γιατί μοιάζουν με φυλακές τα σχολεία μας;
Γιατί περισσεύει το γκριζό ενώ απουσιάζουν τα χρώματα;
Γιατί η γνώση δεν είναι χαρά, αλλά περιορισμός;
με ποιο κριτήριο, με ποια καρδιά, κλείνουμε ένα παιδί σε μια τάξη και το κρατάμε φυλακισμένο εκεί μέσα επί τέσσερις ώρες;
πού είναι ο αέρας, το οξυγόνο, η ζωή στα σχολεία μας;”*

Αυτές τις σκέψεις αποτυπώνει ο Μαρτσέλο ντ' Όρτα στο βιβλίο του «ο δάσκαλος που ακόμη μαθαίνει», απόψεις που πιθανόν εκφράζουν πολλούς από εμάς. Μια αχτίδα, όμως, φωτός, που όλο και μεγαλώνει, μια όαση, που έρχεται να ξεκουράσει και συνάμα να παρέμβει θετικά και δημιουργικά στην εκπαιδευτική διαδικασία, είναι και τα προγράμματα Αγωγής Υγείας, τα οποία εφαρμόζονται στα ελληνικά σχολεία και συναντούν κάθε χρόνο όλο και περισσότερους θερμούς υποστηρικτές.

Οι έφηβοι είναι μια ξεχωριστή ομάδα, που διαθέτει τα δικά της χαρακτηριστικά, έχει τις δικές της ανάγκες και απαιτεί ιδιαίτερη προσοχή. Η περίοδος της εφηβείας, το πέρασμα από την παιδική ηλικία στην ενηλικίωση, είναι μια δύσκολη πορεία του έφηβου, γεμάτη αλλαγές όχι μόνο βιολογικές αλλά και ψυχολογικές, συνειδησιακές, συναισθηματικές καθώς και κοινωνικές. Η προσαρμογή στις καινούργιες συνθήκες και η πίεση που αισθάνεται ο νέος μπορούν να τον οδηγήσουν σε επικίνδυνες συμπεριφορές, αλκοολισμό, αυτοκτονίες, εξάρτηση από φαρμακευτικές ουσίες, ανεπιθύμητες εγκυμοσύνες, ατυχήματα. Καταστάσεις που οι συνέπειες τους μπορεί να είναι μόνιμες και, δυστυχώς, πολλές φορές μοιραίες.

Στην κρίσιμη αυτή φάση πολύτιμη μπορεί να είναι η αρωγή των εκπαιδευτικών, που βιώνουν καθημερινά τα προβλήματα των νέων και διαθέτουν γνώσεις και ευαισθησία, στοιχεία που τους καθιστούν ικανούς να διαμορφώσουν ένα υγιές εκπαιδευτικό περιβάλλον.

Σημαντικός και καθοριστικός στην επίτευξη του στόχου αυτού είναι η ρόλος των προγραμμάτων Αγωγής Υγείας. Μέσω των πρωτοποριακών μεθόδων εκπαίδευσης, της αυτόβουλης και ενεργής τους συμμετοχής σε αυτά οι μαθητές αποκτούν εμπιστοσύνη στις ικανότητές τους, αυτοσεβασμό, αυτοπεποίθηση αλλά αποκτούν και κοινωνικές δεξιότητες όπως συνεργατικότητα, αλληλεγγύη και αποδοχή των κανόνων που η ομάδα έχει θέσει. Υιοθετούν, επομένως, υγιείς απόψεις, συμπεριφορά και στάση ζωής σημαντικό και απαραίτητο βήμα για την ανάπτυξη μιας ολόπλευρα ολοκληρωμένης προσωπικότητας που είναι η θεμελιώδης βάση μιας κοινωνίας εύρυθμης, αξιοκρατικής και δημοκρατικής.

Φατσέα Αδαμαντία
Υπεύθυνη Αγωγής Υγείας
Β/Θμιας Εκπ/σης Δωδ/σου

Τι είναι υγεία

Υγεία είναι η πλήρης σωματική, ψυχική, πνευματική και κοινωνική ευεξία του ανθρώπου και όχι μόνο η απουσία νόσου ή αναπηρίας. (Π.Ο.Υ. 1948)

Τι είναι αγωγή υγείας

Αγωγή υγείας είναι μια διαδικασία που στηρίζεται σε επιστημονικές αρχές και χρησιμοποιεί προγραμματισμένες ευκαιρίες μάθησης, οι οποίες δίνουν τη δυνατότητα στους ανθρώπους, όταν λειτουργούν ως άτομα ή ως σύνολο, να αποφασίζουν και να ενεργούν συνειδητά για θέματα που επηρεάζουν την υγεία τους. (Ευρωπαϊκή Ένωση συμπόσιο στο Λουξεμβούργο 1986)

Αγωγή υγείας είναι μια εκπαιδευτική διαδικασία που βοηθάει τα άτομα να παίρνουν αποφάσεις οι οποίες προασπίζουν και προάγουν τη σωματική, πνευματική και κοινωνική τους ευεξία. Η Αγωγή Υγείας έχει σαφή κοινωνική διάσταση, αφού οι αποφάσεις αυτές επηρεάζουν όχι μόνο την προσωπική ευεξία του ατόμου, αλλά και αυτή του οικογενειακού και ευρύτερου κοινωνικού περιβάλλοντός του.

Κάποτε ο άνθρωπος επεδίωκε την ενημέρωση για τους διάφορους κινδύνους που διατρέχει, ώστε να αλλάξει τρόπο συμπεριφοράς προς όφελος δικό του και προς όφελος του περιβάλλοντός του. Δυστυχώς η γνώση όμως δεν είναι από μόνη της αρκετή για να αλλάξουμε τρόπο ζωής. Για παράδειγμα πολλοί άνθρωποι γνωρίζουν τις βλαβερές συνέπειες του καπνίσματος ή της υπερβολικής κατανάλωσης αλκοόλ, ειδικά όταν πρόκειται να οδηγήσουν, και όμως συνεχίζουν και να καπνίζουν και να πίνουν θέτοντας σε κίνδυνο όχι μόνο την δική τους υγεία αλλά και την υγεία των γύρω τους.

Τι είναι αγωγή υγείας στα σχολεία

Αγωγή υγείας στα σχολεία είναι μια καινοτόμος δράση η οποία μέσα από την ενεργητική και βιωματική μάθηση, συμβάλλει στην αναβάθμιση της εκπαίδευσης και προωθεί τη σύνδεσή της με την κοινωνική πραγματικότητα.

Τα προγράμματα αυτά στηρίζονται σε νέες μεθόδους διδακτικής προσέγγισης που ενθαρρύνουν την ενεργητική συμμετοχή των μαθητών στη μάθηση, αναπτύσσουν την προσωπικότητά τους ενισχύοντας την υπευθυνότητα, την αυτοεκτίμηση και την αυτοπεποίθησή τους. Μαθαίνουν να εξαγάγουν τα δικά τους συμπεράσματα, να αξιολογούν τις συνέπειες και να λαμβάνουν αποφάσεις. Γίνονται ικανοί να σκέφτονται και να λειτουργούν τόσο ατομικά όσο και ομαδικά.

Η ολοκληρωμένη έννοια του όρου Αγωγή Υγείας περιλαμβάνει τις ακόλουθες διαδικασίες:

Αλλαγή στα πιστεύω - Αλλαγή της στάσης ζωής - Αλλαγή της συμπεριφοράς

Το σημαντικό είναι ότι οι δραστηριότητες της αγωγής υγείας δεν περιορίζονται μόνο στα πλαίσια της σχολικής κοινότητας αλλά περιλαμβάνουν και δραστηριότητες Αγωγής Υγείας σε όλη την κοινωνία. Για την όσο καλύτερη και αποτελεσματικότερη εφαρμογή

των προγραμμάτων αγωγής υγείας επιζητείται η συνεργασία με την τοπική αυτοδιοίκηση, κρατικούς, ιδιωτικούς, επιστημονικούς και άλλους φορείς.

Σκοποί της αγωγής υγείας

Σκοπός είναι μια ευρύτερη και γενικότερη έννοια από τους στόχους, τον οποίο επιδιώκουμε να πετύχουμε συνήθως μακροπρόθεσμα.

Οι σκοποί της Αγωγής Υγείας που προσδιορίζονται από την Π.Ο.Υ. είναι:

- ◆ Να αναγνωρισθεί η αξία της υγείας σαν κοινωνικό αγαθό.
- ◆ Να βοηθήσει τα άτομα να γίνουν ικανά να αποφασίζουν.
- ◆ Να προάγει την ανάπτυξη και καλύτερη χρήση των υπηρεσιών υγείας.
- ◆ Να στηρίζουν υγιεινά πρότυπα ζωής, να παίρνουν αποφάσεις σε ατομικό και κοινωνικό επίπεδο που βελτιώνουν το επίπεδο υγείας τους και το περιβάλλον.

Στόχοι της αγωγής υγείας

Τους στόχους τους ορίζουμε για να πετύχουμε τους σκοπούς μας. Αυτοί μπορεί να είναι **γενικοί** (επιδιώκουν την αλλαγή στάσης, αξιών και συμπεριφοράς), ή να είναι **ειδικοί** (που είναι κυρίως γνωστικοί).

Στόχοι της Αγωγής Υγείας είναι:

- ◆ Παροχή βασικών γνώσεων για όλα τα θέματα υγείας.
- ◆ Ανάπτυξη της ικανότητας των μαθητών να επιλέγουν υγιεινούς τρόπους ζωής και να έχουν θετική στάση απέναντι στη ζωή.
- ◆ Συνειδητοποίηση των μαθητών της σημασίας της προστασίας του εαυτού τους από τους κινδύνους που απειλούν την υγεία.
- ◆ Ενίσχυση της αυτοεκτίμησης και του αυτοσεβασμού τους.
- ◆ Ανάπτυξη αντιστάσεων στα διαφημιστικά μηνύματα.
- ◆ Καλλιέργεια ικανοτήτων για τη διεκδίκηση του δικαιώματος της υγείας.

Τι είναι αγωγή του καταναλωτή στα σχολεία

Η αγωγή του καταναλωτή είναι μια καινοτομική προσέγγιση, ένα πρόγραμμα δράσης που δίνει έμφαση στην απόκτηση γνώσεων και στη διαμόρφωση στάσεων από μαθητές και μαθήτριες, σε σχέση με τις συνθήκες λειτουργίας της αγοράς και τις επιπτώσεις της καταναλωτικής συμπεριφοράς στο κοινωνικό και φυσικό περιβάλλον.

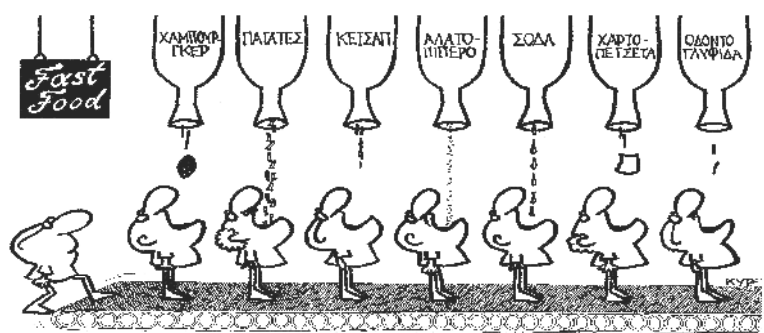
Φιλοδοξεί να ενθαρρύνει μαθητές και μαθήτριες να κατανοήσουν την κατανάλωση τόσο ως κοινωνικό φαινόμενο όσο και ως κοινωνική και πολιτισμική δραστηριότητα. Να τους ευαισθητοποιήσει στην κατεύθυνση προστασίας του περιβάλλοντος, διασφάλισης της ατομικής και δημόσιας υγείας και αναβάθμισης της ποιότητας ζωής. Να τους βοηθήσει να σκέφτονται και να δρουν, υπεύθυνα τόσο ατομικά όσο και συλλογικά. Η διεξαγωγή αυτού του προγράμματος δεν μπορεί παρά να στηρίζεται στην αλληλοεπίδραση μαθητών και εκπαιδευτικών.

Σκοπός της αγωγής του καταναλωτή

Το πρόγραμμα αυτό έχει σαν σκοπό να ενθαρρύνει μαθητές και μαθήτριες στην προσέγγιση, ανάλυση και κατανόηση της κατανάλωσης ως κοινωνικού φαινομένου. Ο νέος συνειδητοποιώντας ότι δεν καταναλώνει ως ιδιώτης αλλά ως πολίτης μαθαίνει να σκέφτεται, να λειτουργεί και να δρα ατομικά και συλλογικά, στα πλαίσια μιας κριτικής, ορθολογικής και υπεύθυνης συμπεριφοράς για την προστασία του περιβάλλοντος, τη διασφάλιση της ατομικής και δημόσιας υγείας καθώς και τη γενικότερη αναβάθμιση της ζωής.

Στόχοι της αγωγής του καταναλωτή

- ◆ Διεύρυνση του εκπαιδευτικού αποτελέσματος με ενημέρωση των μαθητών για τη λειτουργία της αγοράς και του ευρύτερου οικονομικού περιβάλλοντος.
- ◆ Ανανέωση του περιεχομένου της σχολικής γνώσης, του παιδαγωγικού κλίματος και των διδακτικών πρακτικών με την εισαγωγή καινοτόμων προγραμμάτων στα σχολεία και την εφαρμογή διεπιστημονικών μεθόδων.
- ◆ Διεύρυνση του μορφωτικού, παιδαγωγικού και κυρίως του κοινωνικού ρόλου του σχολείου καθώς και αναβάθμιση της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου με τη συμμετοχή των μαθητών σε διεπιστημονικά και καινοτόμα προγράμματα.

Παθητικές μέθοδοι μάθησης

Διάλεξη

Προβολή ταινίας / Βίντεο

Διαφάνειες / Slides

Αφίσες

Ενημερωτικά φυλλάδια / Άρθρα

Μέθοδοι ενεργητικής και βιωματικής μάθησης

Η διαλογική

Ο καταγισμός ιδεών

Τα παιχνίδια

Η έρευνα - δράση

Η συνθετική δημιουργική εργασία

Η δραματοποίηση / Τα παιγνίδια ρόλων

Η παρατήρηση

Η συνέντευξη / Τα ερωτηματολόγια / Η επίσκεψη

Η ομαδική η ατομική διερεύνηση και σύνθεση

Το γκράφιτι / Η φωτογραφία / Το σχέδιο

Το γράψιμο μιας ιστορίας

Η συμβουλευτική

Peer education (εκπ/ση μέσω συνομηλίκων ή μέσω της παρέας)

Project (εκπόνηση έργου)

"πρέπει να φτιάχνουμε γραμμές
απ' όπου θα περάσει το τρένο.
Όμως εμείς φτιάχνουμε τρένα,
χωρίς να σκεφτόμαστε τις σιδηροτροχιές."
Στανισλάφσκι

Πώς θα ενεργήσουμε για να κάνουμε ένα πρόγραμμα Αγωγής Υγείας

- Στην αρχή της σχολικής χρονιάς, μπορούμε να αφιερώσουμε μια διδακτική ώρα σε κάθε τμήμα για να ενημερώσουμε και να συζητήσουμε με τα παιδιά για το πρόγραμμα, να δούμε τις επιθυμίες τους και τα ενδιαφέροντά τους και να συγκροτήσουμε την ομάδα αγωγής υγείας.
- Έχοντας βοηθό το θεματολόγιο αλλά λαμβάνοντας υπόψη και τα ειδικά προβλήματα που τυχόν υπάρχουν στη σχολική κοινότητα ή στην περιοχή μας και μετά από τις συζητήσεις που μπορούμε να έχουμε με τα παιδιά, επιλέγουμε το θέμα με το οποίο θα ασχοληθούμε.
- Ενημερώνεται ο Δ/ντης του σχολείου για την πρόθεση μας να εκπονήσουμε πρόγραμμα Αγωγής Υγείας και στην πρώτη παιδαγωγική συνεδρίαση του σχολείου με θέμα: Προγράμματα Σχολικών Δραστηριοτήτων ενημερώνεται ο σύλλογος των καθηγητών.

➤ Οι καθηγητές που συμμετέχουν στα προγράμματα, δικαιούνται μείωση στο εβδομαδιαίο διδακτικό ωράριό τους κατά δύο ώρες ή αντίστοιχη υπερωριακή αποζημίωση αν έχουν συμπληρώσει το διδακτικό τους ωράριο με αντικείμενα διδασκαλίας σύμφωνα με την Γ2/4867/92/ΦΕΚ629 Υπουργική Απόφαση.

- Στο ίδιο πρόγραμμα μπορούν να συμμετέχουν ένας ή δυο καθηγητές, με δύο ώρες μείωση του ωραρίου τους ή αντίστοιχη υπερωριακή αποζημίωση ο κάθε ένας. Κάθε εκπαιδευτικός μπορεί να συμμετέχει σε δύο το πολύ προγράμματα σχολικών δραστηριοτήτων. Δηλαδή η μέγιστη μείωση και η αντίστοιχη μέγιστη χρηματική αποζημίωση είναι **μέχρι 4 ώρες την εβδομάδα για τον καθένα**.
- Γίνεται πράξη συλλόγου ανάθεσης προγράμματος και ανάθεσης υπερωριών (αν υπάρχουν) στον ή στους συγκεκριμένους εκπαιδευτικούς και αναγράφεται ο τίτλος του προγράμματος.
- Για τα προγράμματα αυτά μπορούν να διατίθενται δυο ώρες την εβδομάδα ή τέσσερις το δεκαπενθήμερο κατά τάξη ή τμήμα, πραγματοποιούνται στο χώρο του σχολείου, αλλά και σε άλλους χώρους ανάλογα με το αντικείμενο ενασχόλησης, μουσεία, βιβλιοθήκες, εκθεσιακούς χώρους, θέατρα, εργοστάσια, εργαστήρια κ.α. Μπορούμε ακόμη να εκμεταλλευόμαστε ευκαιρίες όπως κενά, σχολικές γιορτές ή εκδρομές. Κάποιες φορές μπορούμε αντί για συνάντηση να αναθέσουμε στους μαθητές διάφορες εργασίες όπως ερωτηματολόγια, συνέντευξη κ.α. χωρίζοντας τα σε υποομάδες. Αυτό όμως δεν πρέπει να γίνεται συχνά, γιατί τίποτα δεν μπορεί να αντικαταστήσει την ατμόσφαιρα συνεργασίας της ομάδας και φυσικά η συλλογή στοιχείων είναι άχρηστη αν

δεν ακολουθήσει η επεξεργασία των στοιχείων που συγκεντρώθηκαν από όλη την ομάδα αγωγής υγείας.

- Επιδιώκουμε την συνεργασία με γονείς, φορείς, ειδικούς, εκπροσώπους της τοπικής αυτοδιοίκησης, επιστημονικούς συλλόγους, εργαστήρια, κέντρα νεότητας, πανεπιστήμιο κ.α.
- Φροντίζουμε στο τέλος της χρονιάς (1^ο δεκαήμερο του Μαΐου) να οργανώσουμε μια παρουσίαση των δραστηριοτήτων της ομάδας μας στο σχολείο. Το κομμάτι αυτό είναι πολύ σημαντικό γιατί δίνει την ικανοποίηση της έκθεσης της δημιουργίας των παιδιών και της αναγνώρισης της δουλειάς τους από την υπόλοιπη σχολική κοινότητα, γονείς, μαθητές, καθηγητές και επίσης αποτελεί ερέθισμα για τους υπόλοιπους (μαθητές, καθηγητές) να δοκιμάσουν κάτι ανάλογο την επόμενη χρονιά.
- Από το υλικό που παράγεται κατά την διάρκεια του προγράμματος γίνεται κάποιο ντοσιέ, άλμπουμ, βιντεοκασέτα, ή ότι άλλο σκεφτεί η ομάδα. Ένα αντίγραφο μένει στο σχολείο σαν αρχείο, το οποίο είναι στην διάθεση των συναδέλφων για να αντλήσουν ιδέες αν το επιθυμούν, και ένα αντίγραφο δίνουμε στην υπεύθυνη αγωγής υγείας.
- Είναι πολύ χρήσιμο τόσο οι μαθητές όσο και οι καθηγητές να κρατούν ημερολόγια, στο τέλος κάθε συνάντησης. Αυτό θα βοηθήσει τόσο στην παρακολούθηση του προγράμματος όσο και στην αξιολόγησή του. Εκεί μπορούν να γράφουν τι καινούργιο έμαθαν, τι απορίες τους δημιουργήθηκαν, τι θεώρησαν πιο σημαντικό από αυτά που έκαναν, ποια στιγμή βρέθηκαν, τι τους ενόχλησε, τι θα άλλαζαν κ.α.
- Συμπληρώνουμε το έντυπο της αίτησης για τη δημιουργία προγράμματος Αγωγής Υγείας, το οποίο υποβάλλουμε για έγκριση στο τμήμα Αγωγής Υγείας της Δ/νσης Β/θμιας Εκπ/σης Δωδ/σου το αργότερο μέχρι **τέλη Νοεμβρίου** και το πρόγραμμα ολοκληρώνεται **τέλη Απριλίου**.
- Το έντυπο περιλαμβάνει περίληψη των σκοπών και στόχων μας, τις μεθόδους υλοποίησης του προγράμματος, προγραμματισμό δραστηριοτήτων (κατά εβδομάδα ή μήνα), βιβλιογραφία και προϋπολογισμό για το κόστος του προγράμματος, ο οποίος πρέπει να είναι ρεαλιστικός γιατί τα ποσά που διατίθενται για το σκοπό αυτό δεν αφήνουν μεγάλα περιθώρια.

Η έγκριση του προγράμματος γίνεται από επιτροπή που προβλέπεται από την Γ2/4867/28-8-92 Υπ. Απ. Στην οποία συμμετέχει και ο/η υπεύθυνος Αγωγής Υγείας.

Ευρωπαϊκά προγράμματα

Υπάρχει η δυνατότητα να ενταχθούν τα προγράμματα Αγωγής Υγείας που πραγματοποιούνται στο σχολείο στα ακόλουθα ευρωπαϊκά προγράμματα:

Leonardo da Vinci / ΣΩΚΡΑΤΗΣ - Comenius / Προγράμματα κινητικότητας

Εκδρομές που μπορούν να πραγματοποιηθούν

Έχοντας υπόψη :

- 1) Την Υ.Α. Γ2/4832/28-11-1990 ΦΕΚ762/τΒ/3-12-90 με θέμα: Εκπ/κες εκδρομές των μαθητών των σχολείων Β/θμιας Εκπ/σης, Δημόσιων και Ιδιωτικών.
- 2) Την Υ.Α. Γ2/4867/28-8-92 ΦΕΚ 629/τΒ/23-10-92 που αφορά σχολικές δραστηριότητες σχετικές με θέματα Πολιτιστικά, Περιβαλλοντικής Εκπ/σης και Αγωγής Υγείας.
- 3) Την Υ.Α. Γ2/5959/6-11-2001 με θέμα Εκπαιδευτικές Επισκέψεις.
- 4) Την Υ.Α. Γ2/7668/18-12-97 ΦΕΚ 1153/τΒ/29-12-97 που αφορά την Αγωγή του Καταναλωτή στις σχολικές δραστηριότητες.

Μπορούν να πραγματοποιηθούν:

Α) Μια επίσκεψη εντός ή εκτός νομού διάρκειας μίας έως τριών ημερών (μια εργάσιμη και μια έως δύο αργίες). Απαιτείται πράξη συλλόγου των καθηγητών και αίτηση προς τη Δ/ση Β/θμιας Εκπ/σης **ένα μήνα** πριν την πραγματοποίηση της εκδρομής.

Β) Τρεις ολιγόωρες επισκέψεις σε ώρες μαθημάτων. Απαιτείται πράξη συλλόγου καθηγητών και αίτηση προς τη Δ/ση.

Ακόμη μπορούν να αξιοποιηθούν οι σχολικοί περίπατοι - η ημερήσια εκδρομή του σχολείου - η πολυήμερη εκδρομή της Γ' Ενιαίου Λυκείου ή του Α' και Β' κύκλου των ΤΕΕ

Πώς σχεδιάζω ένα πρόγραμμα Αγωγής Υγείας και Αγωγής του Καταναλωτή

- Δημιουργώ ενδιαφέρον στη σχολική κοινότητα
- Δημιουργώ την ομάδα - Γνωριμία των μελών της - Ορίζουμε τους κανόνες λειτουργίας της
- Επιλέγουμε μαζί με τα παιδιά το θέμα, έχοντας κριτήριο:
 - Τη σημαντικότητα του προβλήματος
 - Το ενδιαφέρον των παιδιών να ασχοληθούν με αυτό
 - Τη δυνατότητα πρόσβασης σε πληροφοριακό υλικό
- Καθορίζουμε τους σκοπούς και τους στόχους του προγράμματος
- Συντονίζουμε τον τρόπο συμμετοχής και δράσης των παιδιών.
- Οργανώνουμε την παρακολούθηση του προγράμματος (ημερολόγιο)
- Κάνουμε κάποιο χρονοδιάγραμμα και αποφασίζουμε τις ώρες συνάντησης
- Αποφασίζουμε με ποιους φορείς - κοινωνικές ομάδες ή πρόσωπα θα συνεργαστούμε
- Ορίζουμε ποια βιβλιογραφία θα χρησιμοποιήσουμε
- Αποφασίζουμε για τη δημιουργία του τελικού προϊόντος
- Κάνω έναν οικονομικό προϋπολογισμό
- Κάνουμε αξιολόγηση του προγράμματος

Είναι πολύ σημαντικό ο εκπαιδευτικός να συντονίζει τα παιδιά, να τα ενθαρρύνει, να τα ακούει, να τους αφήνει να εκφράζονται ελεύθερα και να επεμβαίνει όσο γίνεται λιγότερο.

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΜΑΘΗΤΩΝ (ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ)

(Το ημερολόγιο αυτό είναι ένα παράδειγμα και μπορούμε να το δίνουμε για συμπλήρωση, φωτοτυπημένο, στο τέλος κάθε συνάντησης ή μπορούμε να φτιάξουμε σε συνεργασία με τα παιδιά ένα άλλο ημερολόγιο)

Τι καινούργιο έμαθα σήμερα;

Τι απορίες μου δημιουργήθηκαν;

Τι ήταν το πιο σημαντικό από αυτά που έκανα σήμερα;

Τι μου άρεσε περισσότερο;

Τι θα προτιμούσα να μην είχα κάνει;

Πότε βαρέθηκα;

Που δυσκολεύτηκα;

Τι διαφορετικό είχε η σημερινή συνάντηση από τα άλλα σχολικά μαθήματα;

Πως ήταν οι σχέσεις μου με τους καθηγητές, με τους συμμαθητές μου ή με τυχόν επισκέπτες;

Τι με ενόχλησε στη συμπεριφορά τους;

Τι θα άλλαζα τι διαφορετικό θα έκανα αν μπορούσα;

Ποιες είναι οι προτάσεις μου;

Τι άλλο θα ήθελα να καταγράψω;

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΚΑΘΗΓΗΤΗ (ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ)

Που έδειξαν οι μαθητές το μεγαλύτερο ενδιαφέρον και που έδειξαν ότι βαριούνται;

Που δυσκολεύτηκαν;

Ποια θεωρώ την πιο επιτυχημένη δραστηριότητα της σημερινής συνάντησης;

Πώς τα πήγα σήμερα;

Πως κρίνω το υλικό που υπήρχε για το αντικείμενο της συνάντησης;

Ο χρόνος που αφιερώθηκε ήταν αρκετός;

Πώς ήταν οι σχέσεις των παιδιών μεταξύ τους, με τους καθηγητές, με τυχόν συνεργάτες;

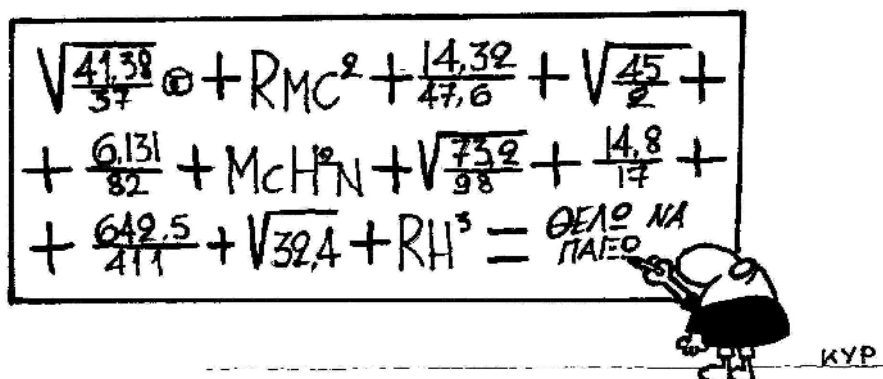
Τι θα επαναλάμβανα και τι θα άλλαζα αν έκανα πάλι αυτό το αντικείμενο;

α: στο πρόγραμμα

β: στη δική μου συμμετοχή

Τι άλλο θα ήθελα να καταγράψω;

ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ

"το παιχνίδι ανήκει ουσιαστικά στην οντολογική δομή της ανθρώπινης ύπαρξης. Είναι θεμελιώδες υπαρξιακό φαινόμενο." E. Fink

Μπορούμε, θα έλεγα καλύτερα επιβάλλεται, να χρησιμοποιούμε τα παιχνίδια στις συναντήσεις που θα έχουμε με τους μαθητές. Είναι μια καλή δραστηριότητα για να γνωριστούν μεταξύ τους (να σπάσουμε τον πάγο), για να δημιουργήσουμε ένα ευχάριστο κλίμα, να μειώσουμε την όποια ένταση μπορεί να υπάρχει, να μάθουν οι μαθητές να συνεργάζονται, να μάθουν να εμπιστεύονται ο ένας τον άλλον, να λειτουργούν και να μαθαίνουν ευχάριστα και αβίαστα.

Αυτό που χρειάζεται από εμάς είναι να ενθαρρύνουμε τα παιδιά να συμμετέχουν όλα, να τα επαινούμε για την προσπάθεια που καταβάλουν και να παίζουμε και εμείς μαζί τους. Σε περίπτωση που κάποιο παιδί δεν θέλει να συμμετέχει στο συγκεκριμένο παιχνίδι δεν πρέπει να το πιέσουμε, θα το αφήσουμε μόνο του να επιλέξει τότε θεωρεί τον εαυτό του έτοιμο για να πάρει και αυτό μέρος. Ακολουθεί ένα δείγμα παιχνιδιών

Παιχνίδια γνωριμίας

✦ Έχουμε κιμωλίες ή μαρκαδόρους σε διάφορα χρώματα και καλούμε ένα - ένα τα παιδιά να γράψουν στον πίνακα ή σε κάποιο χαρτί το όνομά τους με όποιο τρόπο θέλουν αυτά και την ώρα που το γράφουν να κάνουν κάποια σχόλια γύρω από αυτό (αν τους αρέσει, πως το αποκτήσαν κλπ).

✦ Σχηματίζουμε ένα κύκλο, στη μέση είμαστε εμείς και κρατάμε μια μπάλα λέμε το όνομά μας και πετάμε την μπάλα ψηλά, μέχρι να την ξαναπιάσουμε τα παιδιά που σχηματίζουν τον κύκλο πρέπει να επαναλαμβάνουν συνέχεια το όνομα που άκουσαν, στη συνέχεια πετάμε την μπάλα σε ένα παιδί και κάνει το ίδιο. Ο ρυθμός και το ύψος που πετάμε την μπάλα αφήνεται στην φαντασία του κάθε ένα.

✦ Καθόμαστε σε κύκλο και ο κάθε ένας με τη σειρά πρέπει να κάνει μια χειρονομία λέγοντας συγχρόνως το όνομά του. Όνομα και χειρονομία πρέπει να γίνεται ταυτόχρονα. Μετά όλη η ομάδα πρέπει να επαναλάβει την χειρονομία και το όνομα.

Πχ η Σοφία Παυλίδου όταν λέει Σοφία σηκώνει τα χέρια της ψηλά, χτυπάει το ένα της πόδι όταν λέει Που- , ύστερα το άλλο όταν λέει -λί και χοροπηδάει στο -δου.

Παιχνίδια για ζέσταμα

🕒 Καθόμαστε σε ένα μεγάλο κύκλο, ένας είναι στη μέση όρθιος, πρέπει να συνεννοηθούμε με τα μάτια με κάποιον από τον κύκλο για να σηκωθούμε και να αλλάξουμε θέση. Όποιον πιάσει αυτός που είναι στη μέση μπαίνει στη θέση του, μπορούν να σηκωθούν συγχρόνως περισσότερα από ένα ζευγάρι για να αλλάξουν θέση.

🕒 Τοποθετούμε στη μέση ένα φανταστικό «μαγικό κουτί». Ένα μέλος της ομάδας πηγαίνει στο κουτί και «βγάζει» από μέσα ένα αντικείμενο. Αμέσως μιμείται μια κίνηση η οποία πρέπει να σχετίζεται με το φανταστικό αντικείμενο που «έβγαλε». Π.χ. «έβγαλε» ένα ποτήρι, προσποιείται ότι πίνει νερό. Ο πρώτος από την ομάδα που θα μαντέψει σωστά το αντικείμενο παίρνει τη θέση του.

🕒 Ο συντονιστής διηγείται μια απλή ιστορία σ' ένα παιδί, έξω από την αίθουσα. Το παιδί επιστρέφει και φροντίζει, με χειρονομίες, μορφασμούς και μιμητικές κινήσεις να διηγηθεί την ιστορία στα άλλα παιδιά. Τα παιδιά γράφουν σε χαρτί, μόνο του το κάθε ένα, τι κατάλαβαν από τη μιμητική διήγηση. Ο συντονιστής μαζεύει τα χαρτιά και αφού πρώτα διηγηθεί τη σωστή ιστορία, διαβάζει τις ιστορίες που έγραψαν τα παιδιά.

Πώς χωρίζουμε τα παιδιά σε ομάδες

🌟 Τα παιδιά τρέχουν σκορπισμένα μέσα στην αίθουσα, ξαφνικά φωνάζουμε ένα νούμερο π.χ. 2 τα παιδιά πρέπει τότε να τρέχουν πιασμένα σε ζευγάρια. Ο συντονιστής συνεχίζει να λέει νούμερα στην τύχη και ανάλογα με πόσα παιδιά θέλει να έχει στην δραστηριότητα που θα ακολουθήσει φωνάζει το τελευταίο νούμερο, αν δηλαδή θέλει να έχει τρία παιδιά θα φωνάζει το νούμερο 3. Μπορούμε για ποικιλία να δίνουμε και άλλες οδηγίες, όπως 6 με το ένα πόδι, 4 με κλειστά τα μάτια, 3 χοροπηδώντας κ.α.

🌟 Ο συντονιστής έχει ετοιμάσει ισάριθμα χαρτάκια με τον αριθμό των παιδιών. Εάν π.χ. έχει 20 παιδιά και θέλει να σχηματίσει ομάδες από πέντε άτομα, στα 5 χαρτάκια γράφει τη λέξη σκύλος, στα άλλα 5 τη λέξη γάτα, στα άλλα 5 κότα και στα υπόλοιπα πρόβατο. Τα διπλώνει να μη φαίνεται τη γράφουν και αφού τα ανακατέψει τα μοιράζει στα παιδιά. Με το σύνθημα του τα παιδιά ξεδιπλώνουν τα χαρτιά και φωνάζουν δυνατά την κραυγή του αντίστοιχου ζώου που είναι γραμμένο στο σημείωμά τους. Τα παιδιά που φωνάζουν την ίδια κραυγή πρέπει να συγκεντρωθούν γρήγορα όλα μαζί σε οποιοδήποτε σημείο της αίθουσας. Όποιοι συγκεντρωθούν πρώτοι κερδίζουν. Το παιχνίδι μπορεί να γίνει πιο διασκεδαστικό αν κλείσουμε τα φώτα και η όλη διαδικασία

γίνει στο σκοτάδι. Αν θέλουμε μπορούμε αντί για ζώα να γράψουμε στο χαρτί τίτλους από τραγούδια που ξέρουν τα παιδιά.

☀ Ο συντονιστής ανακατεύει και σκορπίζει στο πάτωμα κάρτες που έχει γράψει από πριν διαφορετικά ονόματα και αντικείμενα που γενικά ταιριάζουν μεταξύ τους και αποτελούν ζευγάρι π.χ. αλάτι - πιπέρι, ζικ - ζακ, Ρωμαίος - Ιουλιέτα, λάδι - ξύδι, ήλιος - φεγγάρι, πάνω - κάτω κ.λ.π κάθε μέλος διαλέγει μια κάρτα και ψάχνει να βρει το ζευγάρι του.

☀ η ομάδα κάθεται σε κύκλο και ο συντονιστής ρίχνει στο πάτωμα τόσα κομμάτια σπάγκου όσα είναι τα παιδιά, κομμένα σε διαφορετικά μήκη, ανάλογα με τις ομάδες που θέλει να σχηματίσει. Αν δηλ. τα παιδιά είναι 15 και θέλει 3 ομάδες 5 ατόμων θα πρέπει να κόψει 15 κομμάτια σπάγκο σε τρία διαφορετικά μήκη, δηλ. πέντε κομμάτια θα είναι 5cm άλλοι πέντε θα είναι 8cm και οι υπόλοιποι πέντε θα είναι 12cm. Κάθε μέλος διαλέγει στην τύχη ένα σπάγκο και ψάχνει να βρει τους υπόλοιπους που έχουν του ίδιου μήκους σπάγκο.

Παιχνίδια συνεργασίας

🖼 Χωρίζουμε τα παιδιά σε ομάδες. Τοποθετούμε ένα τεντωμένο πανί και σβήνουμε όλα τα φώτα του δωματίου και ανάβουμε μια λάμπα πίσω από το πανί. Τα παιδιά της μιας ομάδας περνούν με τη σειρά πίσω από το πανί έτσι ώστε να φαίνεται η σκιά τους πάνω στο πανί. Τα παιδιά των άλλων ομάδων κάθονται από την άλλη πλευρά και προσπαθούν να μαντέψουν ποιο παιδί περνάει κάθε φορά. Οι ομάδες καταγράφουν τη σειρά που πιστεύουν ότι πέρασαν τα παιδιά και κερδίζει αυτή που θα έχει βρει την ακριβέστερη σειρά.

🖼 Χωρίζουμε τα παιδιά σε ομάδες και τους ζητάμε να απομακρυνθούν και αφού συσκεφθούν για λίγα λεπτά να προσπαθήσουν χρησιμοποιώντας τα σώματά τους, να κατασκευάσουν μια μηχανή, η οποία θα κάνει κινήσεις και θα βγάζει ήχους. Στο τέλος παρουσιάζουν στις υπόλοιπες ομάδες αυτό που φτιάξαν.

🖼 Χωρίζουμε τα παιδιά σε ομάδες και δίνουμε στο καθένα από ένα κομμάτι σκληρό χαρτόνι διαστάσεων περίπου A4, στην κάθε ομάδα δίνουμε μια μπάλα του τένις. Τα παιδιά κάθονται το ένα πλάι στο άλλο και σχηματίζουν με τα χαρτόνια τους ένα αυλάκι από το οποίο πρέπει να περάσει το μπαλάκι χωρίς να πέσει κάτω. Το μπαλάκι βρίσκεται πάνω στο χαρτόνι-αυλάκι του τελευταίου κάθε ομάδας. Σε απόσταση μπροστά από τις ομάδες έχουμε τραβήξει μια γραμμή που είναι ο τερματισμός. Με το σύνθημα του συντονιστή προσπαθεί η κάθε ομάδα να μετακινήσει το μπαλάκι με την βοήθεια των χαρτονιών χωρίς να πέσει κάτω, αν πέσει η ομάδα ξαναρχίζει από την αρχή. Ο τελευταίος της σειράς κάθε φορά τρέχει και έρχεται μπροστά για να μην σπάσει η συνέχεια από το αυλάκι που δημιουργούν τα χαρτόνια και να έχει πέρασμα το μπαλάκι ώστε να μην πέσει κάτω, έτσι τα παιδιά μετακινούνται προς τα εμπρός. Όποια ομάδα φτάσει πρώτη είναι ο νικητής.

 χωρίζουμε τα παιδιά σε ομάδες τις οποίες παρατάσσουμε πίσω από μια γραμμή. Ο τελευταίος κάθε ομάδας έχει στη μύτη του το εξωτερικό του κουτιού των σπέρτων και το δίνει στον διπλανό του χωρίς να χρησιμοποιήσει τα χέρια του η μεταφορά γίνεται από μύτη σε μύτη, και μετά τρέχει να μπει πρώτος, το ίδιο γίνεται και από τους επόμενους, όποια ομάδα φτάσει πρώτη στην γραμμή που έχουμε τραβήξει μπροστά από τις ομάδες σε κάποια απόσταση είναι η νικήτρια.

Παιχνίδια εμπιστοσύνης

◆ Η ομάδα στέκεται όρθια σε κύκλο με μέτωπο στο κέντρο του κύκλου τους ζητάμε να προχωρήσουν προς το κέντρο και να έρθουν πολύ κοντά ο ένας στον άλλο. Γυρίζουμε στο πλάι έτσι ώστε ο δεξιός ώμος όλων να είναι προς το κέντρο του κύκλου. Πρέπει να είναι πολύ-πολύ κοντά ο ένας με τον άλλο και κατόπιν πιάνει ο καθένας τη μέση του μπροστινού του, με το σύνθημα του συντονιστή λυγίζουν τα γόνατά τους όλοι και βρίσκονται ο ένας να κάθεται στα πόδια αυτού που βρίσκεται από πίσω του. Όταν τα καταφέρουν να αυτοστηριχθούν από τη θέση που έχουν πάρει προσπαθούν να κάνουν διάφορες άλλες κινήσεις, όπως να σηκώσουν σε ανάταση το ένα χέρι, να ξύσουν τη μύτη του μπροστινού κ.α. Αυτή η δραστηριότητα γίνεται σε ομάδα που αποτελείται από πολλά παιδιά.

◆ Χωρίζουμε την ομάδα σε ζευγάρια. Ο Α είναι το αεροπλάνο και ο Β ο πύργος ελέγχου. Ο Α έχει τα μάτια του κλειστά και πρέπει να περάσει από ένα δρόμο μετ' εμποδίων (πχ ανάμεσα από δύο σειρές από καρέκλες), ο Β πρέπει να τον καθοδηγήσει προφορικά έτσι ώστε να μην πέσει πάνω στα εμπόδια. Κάθε φορά που αγγίζει κάποιο εμπόδιο χρεώνεται με 10 βαθμούς πρόστιμο, όποιοι συγκεντρώσουν 50 βαθμούς πρόστιμο χρεοκοπούν βγαίνουν από το παιχνίδι και συνεχίζουν οι υπόλοιποι.

◆ Χωρίζουμε την ομάδα σε ζευγάρια. Ο ένας δένει τα μάτια με ένα κομμάτι ύφασμα για να μη βλέπει. Ο συντονιστής ανοίγει την πόρτα της αίθουσας και τα παιδιά που βλέπουν καθοδηγούν τους άλλους στους διαδρόμους και στις αίθουσες το κτιρίου, κρατώντας τους από το χέρι και μιλώντας τους συνεχώς για τα έπιπλα, τα χρώματα, το φως κ.α. Ο περίπατος διαρκεί πέντε λεπτά και ο γυρισμός γίνεται με αλλαγή των ρόλων. Αυτός που βλέπει δένει τα μάτια του και τον οδηγεί πάλι πίσω στην αίθουσα εκείνος που δεν έβλεπε. Στην συνέχεια συζητούν πώς ένιωσαν κατά τη διάρκεια του περιπάτου. Αυτό μπορεί να γίνει στο προαύλιο του σχολείου ή σε πάρκο.

◆ Το προηγούμενο παιχνίδι αν το παίξουμε στο πάρκο μπορούμε να το παραλλάξουμε. Αυτός που καθοδηγεί πάει το μαθητή που δεν βλέπει δίπλα σε ένα δέντρο ή ένα φυτό και τον αφήνει για λίγο να το ψηλαφίσει, στη συνέχεια τον απομακρύνει από εκείνο το σημείο και αφού του ανοίξει τα μάτια τον αφήνει να ψάξει να βρει ποιο ήταν το αντικείμενο που είχε αγγίξει. Το ίδιο γίνεται και από το άλλο παιδί και μετά ακολουθεί συζήτηση για τις εντυπώσεις τους.

Υλικό που υπάρχει στο τμήμα Αγωγής Υγείας

Εκπαιδευτικά πακέτα

Στηρίζομαι στα πόδια μου
Το AIDS στον κόσμο μετά την καταιγίδα
Αγωγή του Καταναλωτή

Βιβλία

Βιωματική μάθηση στο σχολείο Δ. Καμαρινού
Πλάθοντας τη ζωή Suzan Pick
HIV AIDS Τι πρέπει να ξέρω τι πραγματικά ξέρω. Τζ. Κουρέα - Κρεμαστινού
Αγωγή Υγείας στο σχολείο για την πρόληψη του AIDS και των ΣΜΝ
Οι ασθένειες του AIDS Χρ. Σουγιουλτζή
Πρόληψη του AIDS με τη μέθοδο Peer education
Οδηγός για την αναγνώριση και αντιμετώπιση της κακοποίησης και παραμέλησης του παιδιού Ινστιτούτο Υγείας του Παιδιού
Συλλογισμοί - πληροφορίες για τα ΣΜΝ (ΕΣΔΥ) Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς
Αγωγή Υγείας στα σχολεία 1998-2000 ΥΠΕΠΘ
Προγράμματα Αγωγής Υγείας πρακτικές εφαρμογές στη σχολική τάξη 1958 Ελληνική Αντικαρκινική εταιρεία
Πρόληψη της χρήσης ψυχοδραστικών ουσιών Πρακτικά σεμιναρίου 1992
Παιδιά και ναρκωτικά Τζ. Ράτρη, Μπελλ Χάουελς, Ιρβ Σίγκελ.
Υγιεινή Αγωγή (διατροφής -φυσικής θεραπείας- ιριδοδιάγνωσης - οστεοπαθολογίας κ.α) Dr. Γ Τσιρλή
Διατροφή - Διατροφικές συνήθειες - Γενετικά τροποποιημένα Προϊόντα ΕΠΕΑΕΚ
Πώς να προστατέψετε την καρδιά σας Dr. Αργ. Τυρολόγος
Η αιμοδοσία στην Ευρώπη μια «λευκή βίβλος» Piet J. Hagen
Η επιθετικότητα (στην οικογένεια, στο σχολείο και στην κοινωνία) Ελλ. Γράμματα
Ο ρόλος του σχολείου και των εκπαιδευτικών Dr. Αργ. Τυρολόγος
Για μια λαϊκή παιδεία Μετάφραση Μ. Κατσούλης
Προάγοντας την ψυχική και συναισθηματική υγεία
Κουλτούρα - Καθημερινή πραγματικότητα και Εκπαίδευση Θ. Κωνσταντινίδης
Η επιλογή του επαγγέλματος Ν. Ηλιάδη
Άνθρωποι διηγηθείτε την ιστορία σας Αλ. Σαβίνιο
Προσκαλώντας σε γεύμα την Χημεία Μ Γιαλλούση
Νόμος και Αρετή Παπανούτσου
Ηθική Παπανούτσου ΕΠ
Εγκυκλοπαίδεια των Θρησκειών ΑΛΚΥΩΝ
Η πολιτική Ιδεολογία της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας Ε. Γλυκαντζή Αρβελέρ
Νέα Ελλ. Γραμματεία Αρχαία Ελλ. Γραμματεία Α. Στέφος
Έλληνες ευεργέτες- Άξιοι της Εθνικής Ευγνωμοσύνης Στ. Παπαγεωργίου
Μεταπτυχιακές σπουδές στην Ελλάδα Β. Τσαγιάννης Κ. Κουτρομάνος

Δίσκοι Cd

Ανακαλύπτω τη γλώσσα των χεριών
Πρόγραμμα Αγωγή Υγείας AIDS και ΣΜΝ Ενιαίο Λύκειο Λέρου

Βιντεοκασέτες

Η ζώνη μας δένει με τη Ζωή
Έμποτό ή μοτό
Οι νέοι και η βία -ροκ εν ρολ στα Θρανία -δρόμοι πολλοί Ιθάκη πόσες; (παιδική εργασία)
Νέοι και Υγεία
Μια παλέτα γεμάτη ζωή
Σαν παραμύθι στις Πύλες - αρχαία ελληνική τραγωδία - ο χορός στην Ελλάδα
Αγωγή του πολίτη - ειδική αγωγή
Το παιδί του διπλανού θρανίου
Το βιβλίο και εμείς -κάποιο Νοέμβρη μετά
Παράθυρο στο σύμπαν
Παράθυρο στο σύμπαν 2 - multimedia
Η μελωδία της ευτυχίας (θεατρική παράσταση)
Ολυμπιακοί Αγώνες
Η άλλη παιδεία: πνευματικά ιδρύματα, διαπολιτισμικό ταξίδι
Οικολογία - Περιβάλλον
Οικολογία 2 - Χάρτινοι ήρωες
Περί φωτογραφίας
Εισαγωγή στο αρχαίο δράμα - Ο ελληνοισμός στην Παλαιστίνη (Άγια Γη) εν εκκλησίαις
ευλογείτε τον Θεό - εργαστήριο συντήρησης βιβλίου και χαρτιού.
Τίτλοι σπουδών - Δημοτικό - Γράμματα από το Νυκτερινό
Προγράμματα σπουδών επιλογής - ελληνικό ανοικτό πανεπιστήμιο - η Αγωγή στην
αρχαία Ελλάδα.
Τέχνη και πολιτισμός - Βυζάντιο
Η μεγάλη Ελλάδα της Ιταλίας
Το βιβλίο και εμείς
Εφευρέτης άμεσης δράσης 2 - ο κόσμος του θεάτρου
Θεατρική παιδεία
Αρχαία Ελληνική Τραγωδία
Επαγγελματικός προσανατολισμός

Χρήσιμες διευθύνσεις στο INTERNET

<http://www.tcnw.co.uk/info/aede.html>

(ΑΕΔΕ Ευρωπαϊκή Ένωση Εκπαιδευτικών)

<http://wfs.vub.ac.be/schools/timeline>

Πρόγραμμα που προωθεί την χρήση του Internet στα σχολεία

<http://www.leonardocentre.fi/psd/>

Αναζήτηση εταιρών για το πρόγραμμα Leonardo (βάση δεδομένων)

<http://www.spectrum.tcs.co.uk/info/O2a.html>

Πληροφορίες για την αξιοποίηση του Internet στην εκπαίδευση, με παραπομπές σε άλλες ηλεκτρονικές σελίδες εκπαιδευτικού ενδιαφέροντος όπως αναλυτικά προγράμματα, αξιολόγηση κλπ)

<http://www.php.com>

<http://www.parenting-qa.com>

http://rdz.acor.org/lists/our_kids

Πληροφορίες για άτομα με ειδικές ανάγκες

<http://www.allaboutcollege.com>

Σελίδα με κολέγια από όλο τον κόσμο

<http://www.cpsc.gov/kids/kids.html>

Φτιάχνοντας πιο σοφά παιδιά - καταναλωτές

<Http://www.kn.pacbell.com/wired/fil>

Πώς να χρησιμοποιήσετε το δίκτυο στην τάξη. Πώς να φτιάξετε μια σελίδα δικτύου για χρήση στην τάξη.

<http://www.madison.k12.wi.us/laf/depts/pe/index.htm>

Μαθητικές εργασίες, νέα, πηγές, μαθήματα αγωγής Υγείας.

<http://www.search.washingtonpost.com>

Ασθένειες που συνδέονται με το κάπνισμα

<http://www.siecus.org>

Υγιής σεξουαλικότητα

<http://www.inka.gr>

<http://www.kepka.org>

<http://www.which.net>

Σχετικά με Αγωγή του Καταναλωτή

Ημερομηνίες που μπορούν να αποτελέσουν θέμα προγράμματος

14/2	Αγίου Βαλεντίνου
8/3	Ημέρα της Γυναίκας
15/3	Προστασίας του Καταναλωτή
21/3- 22/3	Ειρήνης - Φυλετικές διακρίσεις - Δασοπονίας
23/3	Μετεωρολογίας
27/3	Θεάτρου
30/3	Αντισύλληψης
2/4	Παιδικού Βιβλίου
7/4	Υγείας
22/4	Γης
24/4	Κατάργησης Πειραμάτων στα ζώα
3/5	Ελευθερίας του τύπου
8/5	Παγκόσμια Ημέρα Ερυθρού Σταυρού
2 ^η Κυριακή Μαΐου	Ημέρα της Μητέρας - Οικογένειας
9/5	Ευρώπης
17/5	Τηλεπικοινωνιών
18/5	Μουσείων
24/5	Ηλικιωμένων
28/5	Δράσης
31/5	Κατά καπνίσματος
5/6	Περιβάλλοντος
16/6	Πατέρα
21/6	Μουσικής
26/6	Κατά ναρκωτικών
1/9	Περιβάλλοντος
20/9	Χωρίς αυτοκίνητο
26/9	Ναυτιλίας
1/10	Γηρατειών
4/10	Ζώων
16/10	Διατροφής - Επισιτισμού
24/10	ΟΗΕ
31/10	Αποταμίευσης
8/11	Αεροπορίας
1/12	Κατά του AIDS
3/12	Ατόμων με ειδικές ανάγκες
10/12	Διεθνούς αμνηστίας
11/12	Παιδιού

ΘΕΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΑΓΩΓΗΣ ΥΓΕΙΑΣ

- Επίδραση του σχολικού περιβάλλοντος στην ψυχική υγεία και επίδοση
- Επιθετική συμπεριφορά στο σχολείο
- Άγχος και σχολική αποτυχία
- Διαφυλικές σχέσεις - Σεξουαλική Αγωγή
- Ανθρώπινες σχέσεις
- Διαπροσωπικές σχέσεις (μαθητές, γονείς, καθηγητές)
- Το παιχνίδι / θέατρο ως παράγων ψυχικής, σωματικής και κοινωνικής υγείας
- Η συμβολή της μουσικής στην ψυχική μας υγεία
- Κινούμαστε χορεύοντας και περπατώντας
- Σεξουαλικότητα - εφηβεία- Μ.Μ.Ε.
- AIDS - Σεξουαλικά μεταδιδόμενα νοσήματα
- Σεξουαλική υπευθυνότητα ως παράγων πρόληψης αμβλώσεων
- Ψυχική υγεία- εξαρτήσεις
- Χρήση και κατάχρηση ουσιών και φαρμάκων
- Το κάπνισμα στο σχολείο
- Πρότυπα συμπεριφοράς - ρόλος των Μ.Μ.Ε.
- Επικίνδυνα και ανθυγιεινά επαγγέλματα
- Χημικές ουσίες στη γεωργία - φυτοφάρμακα
- Ψυχαγωγία και ελεύθερος χρόνος
- Διαφήμιση και νέοι
- Ρατσισμός - κοινωνικός αποκλεισμός - ίσες ευκαιρίες
- Ισότητα των δύο φύλων
- Σεξουαλική παρενόχληση
- Ψυχολογική και σωματική βία
- Ειδική αγωγή - άτομα με ειδικές ανάγκες
- Κοινωνικοποίηση των νέων
- Θεραπευτικές ιδιότητες των βοτάνων
- Τα γιατροσόφια της γιαγιάς
- Θεραπευτικές ιδιότητες ιαματικών πηγών της περιοχής
- Περιβάλλον και υγεία - έκθεση σε τοξικές ουσίες και ηλιακή ακτινοβολία
- Πόσιμο νερό
- Λάδι - μεσογειακή διαίτα
- Το γάλα στη διατροφή προϊόντα από την επεξεργασία του
- Το μέλι, ένας γλυκός θησαυρός
- Κρασί - τσίπουρο

- Διατροφή και υγεία
- Διατροφή και διατροφικές συνήθειες
- Διαταραχές διατροφής (βουλιμία, νευρική ανορεξία)
- Γενετικά τροποποιημένα τρόφιμα
- Υπεριώδης ακτινοβολία (ο ήλιος δεν είναι πάντα φίλος)
- Ηχορύπανση (πηγές και επιπτώσεις στην υγεία και την απόδοση των εργαζομένων)
- Σχολικά κυλικεία
- Φυσική άσκηση - υγιεινή διατροφή
- Πρώτες βοήθειες
- Υγιεινή του στόματος/ σώματος
- Προληπτική οδοντιατρική
- Πρόληψη κατά του καρκίνου
- Αιμοδοσία - Μεσογειακή αναιμία
- Καρδιαγγειακά νοσήματα
- Εθελοντική προσφορά αίματος - οργάνων
- Νεανικός σακχαρώδης διαβήτης
- «Στηρίζομαι στα πόδια μου» πρόγραμμα του ΟΚΑΝΑ-ΕΠΙΨΥ
- Πρόληψη και αντιμετώπιση εκτάκτων καταστάσεων όπως σεισμών, πλημμύρων, πυρκαγιών κ.α.

Θα πρέπει να δώσουμε ιδιαίτερη προσοχή σε προγράμματα που έχουν σχέση με ναρκωτικά. Οποιαδήποτε εκδήλωση στα σχολεία με θέμα τα ναρκωτικά, βάσει της Γ2/7112/20-12-93 Υπ. Αποφ., πρέπει να προγραμματίζεται αφ' ενός έγκαιρα από τους ενδιαφερόμενους φορείς, τους Προϊστάμενους Δ/νσεων Δ.Ε. και τους Δ/ντες των σχολείων και αφ' ετέρου να αποστέλλεται το σχετικό υλικό στο γραφείο Αγωγής Υγείας του ΥΠΕΠΘ, ώστε να δίνεται η σχετική άδεια, διαφορετικά δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί.

ΘΕΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

- Οδική συμπεριφορά των μαθητών- πεζών
- Οδική συμπεριφορά των οδηγών
- Κράνος - ζώνη ασφαλείας
- Αρνητικές επιπτώσεις της χρήσης αλκοόλ πριν και κατά την οδήγηση
- Παιδιά στο αυτοκίνητο
- Μαθητές ως οδηγοί μοτοποδηλάτων, τι πρέπει να γνωρίζουν
- Μαθητές ως επιβάτες λεωφορείων, τι πρέπει να γνωρίζουν
- Πρόληψη ατυχημάτων (στο δρόμο, στο σπίτι, στη δουλειά)
- Οδοσήμανση
- Τραυματισμοί (τροχαία ατυχήματα, αυτοκτονίες)
- Εθελοντής τροχονόμος
- Το ποδήλατο στην πόλη για καλύτερη ποιότητα ζωής

ΘΕΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΑΓΩΓΗΣ ΤΟΥ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ

- Οι νέοι καταναλωτές απέναντι στα τρόφιμα και τη διαφήμιση
- Διαφημίσεις: Δεν πουλάνε μόνο προϊόντα, αλλά και αντιλήψεις, αξίες, στόχους και ιδέες.
- Υπεύθυνη καταναλωτική συμπεριφορά - Ορθολογική διαχείριση πόρων - Επίγνωση της δύναμης των Μ.Μ.Ε. στην κατανάλωση
- Οικογένεια και κατανάλωση
- Η μουσική ως καταναλωτικό και πολιτιστικό αγαθό
- Τα καταναλωτικά πρότυπα των νέων στην ψυχαγωγία και το ντύσιμο. Ο ρόλος της διαφήμισης.
- Καταναλωτική συμπεριφορά της περιοχής μας
- Καταναλωτικά εκπαιδευτικά πρότυπα και σχολικό άγχος
- Η υπερκατανάλωση και τα αποτελέσματά της
- Αειφόρος κατανάλωση
- Κινητά τηλέφωνα - Διερεύνηση αγοράς - Επιδράσεις
- Περιοδικά - Βιβλία
- Διαφήμιση: Γλώσσα και μη γλωσσικός τομέας διερεύνησής της
- Ο Έλληνας καταναλωτής και το κρασί
- Τα έξοδα του μαθητή Λυκείου
- Η κατανάλωση άλλοτε και τώρα
- Νοθεία- Αισχροκέρδεια- Παραπλανητική διαφήμιση
- Τα προϊόντα light στη διατροφή μας
- Εδεσμάτων απολαύσεις
- Κατανάλωση και διαφήμιση
- Τεχνολογία -Κατανάλωση -Ρύπανση
- Σύγχρονες μορφές χρήματος - πλαστικό χρήμα - χρηματιστήριο - δάνεια
- Αγοράζω τα ρούχα μου
- Ο άνθρωπος παραγωγός και καταναλωτής
- Νέοι και καλλυντικά
- Χαρτζιλίκι
- Ελαιόλαδο -Παραγωγή -Εμπορία -Κατανάλωση
- Η αγορά της Ρόδου
- Το EURO στη ζωή μας
- Η υπερκατανάλωση των κοινωνιών δυτικού τύπου, ως αιτία επιβάρυνσης του περιβάλλοντος
- Ποιοτική και Οικονομική κατανάλωση

- Νέοι , κατανάλωση και ποιότητα ζωής
- Για να μη μας πιάνουν κορόιδα
- Διαβάζοντας τις ετικέτες και ελέγχοντας τις προδιαγραφές
- Ανάλυση προτύπων κατανάλωσης (Ντύσιμο, Υπηρεσίες, Αγαθά αναψυχής, Εκπαίδευση, Μόρφωση)

Όπως βλέπουμε τα αντικείμενα των προγραμμάτων Αγωγής του καταναλωτή μπορεί να είναι

- **Η αγωγή του καταναλωτή και η οικονομία**

Η οικονομική διάσταση της κατανάλωσης: προϊόντα, παραγωγοί, εταιρείες, κατασκευαστές, ασφάλεια προϊόντων, επιδράσεις στο περιβάλλον, προστασία της υγείας των πολιτών, δικαιώματα του πολίτη - καταναλωτή)

- **Η αγωγή του καταναλωτή και η κοινωνία**

Η κοινωνική διάσταση της κατανάλωσης: υπηρεσίες, προμηθευτές, δίκτυα διακίνησης και επικοινωνίας, νέες τεχνολογίες, κοινωνία της πληροφορικής, οργανώσεις καταναλωτών, οικογένεια και κατανάλωση, η κατανάλωση στο πλαίσιο της αγροτικής και αστικής οικογένειας, δικαιώματα του πολίτη - καταναλωτή

- **Η αγωγή του καταναλωτή και ο πολιτισμός**

Η πολιτισμική διάσταση της κατανάλωσης: πολιτισμικά αγαθά, τέχνες, θέατρο, μουσική, ταξίδια, τουρισμός, μόδα, μέσα μαζικής ενημέρωσης, διαφήμιση, εμπορευματοποίηση, διεθνοποίηση προτύπων, εθνικά και λαογραφικά πολιτισμικά αγαθά κ.α.

- **Η αγωγή του καταναλωτή στην Ευρωπαϊκή Ένωση**

Η ευρωπαϊκή διάσταση της κατανάλωσης: ο ενιαίος οικονομικός χώρος στην ευρωπαϊκή ένωση, οι τέσσερις θεμελιώδεις ελευθερίες: διακίνηση προσώπων- αγαθών- υπηρεσιών- κεφαλαίων, ο ευρωπαίος πολίτης, εθνική - ευρωπαϊκή ταυτότητα, η αγωγή του καταναλωτή στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης κ.α.

Πληθυσμιακές μετακινήσεις και κατανάλωση

Υγεία και κατανάλωση

Ανάλυση προτύπων κατανάλωσης κ.α.

Φυσικά το θεματολόγιο αυτών των προγραμμάτων δεν σταματάει εδώ. Τα θέματα είναι ανεξάντλητα όπως και η φαντασία των εκπαιδευτικών και των μαθητών. Επίσης, στο γραφείο Αγωγής Υγείας Δωδ/σου υπάρχουν αποκόμματα από εφημερίδες και υλικό από προγράμματα που έκαναν άλλοι συνάδελφοι στο παρελθόν, από όλη την Ελλάδα, τα οποία μπορούν να είναι μια πηγή έμπνευσης ή μια βοήθεια για αυτούς που θα ήθελαν να δοκιμάσουν κάτι διαφορετικό στην εκτέλεση του εκπαιδευτικού τους έργου.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βιωματική Μάθηση στο Σχολείο **Δ. Καμαρινού**

Πλάθοντας τη ζωή **Suzan Pick**

Συνοπτικός πρακτικός οδηγός για την εφαρμογή προγραμμάτων Αγωγής Υγείας **Φ. Μηλαρά**

Σχεδιασμός προγραμμάτων **Μ. Στάππα**

Ο Δάσκαλος που ακόμη μαθαίνει **Μαρτσέλο ντ' Όρτα**

Αγωγή Υγείας στα Σχολεία 1998 - 2000 ΥΠΕΠΘ

ORBIT OISE/UT's Magazine for Schools Volume 31 No 4, 2001

Αγωγή του Καταναλωτή στα σχολεία ΥΠΕΠΘ - ΙΔΕΚΕ

Προγράμματα Αγωγής Υγείας πρακτικές εφαρμογές στη Σχολική τάξη Ελληνική Αντικαρκινική εταιρεία

Αγωγή Υγείας παιχνίδια **Μ. Γκουβρά**

Το Παιγνίδι **Α. Γκαζιάνη**

Σύνταξη αναλυτικών προγραμμάτων σεμιναρίων Υπευθύνων Αγωγής Υγείας και Εκπ/κών Α/βθμιας και Β/βθμιας εκπ/σης σε θέματα Αγωγής Υγείας ΥΠΕΠΘ

Αγωγή Υγείας στο σύγχρονο σχολείο ΚΕΜΕΤΕ

Προγράμματα Αγωγής Υγείας & Αγωγής του Καταναλωτή Ενημερωτικό Έντυπο Δ/νση Β/θμιας Εκπ/σης Ανατολικής Αττικής, Σεπτέμβριος 1999

Ο ΓΑΤΟΣ

του Philippe Geluck

**Δικαιολογητικά που απαιτούνται για την κάλυψη των δαπανών
και των υπερωριών για τα προγράμματα των σχολικών
δραστηριοτήτων που έχουν εγκριθεί
από τη Δ/νση Β/θμιας Εκπ/σης Δωδ/σου.**

A. ΓΙΑ ΤΙΣ ΔΑΠΑΝΕΣ

Πρέπει να καταθέτονται τα ακόλουθα δικαιολογητικά:

1. Τιμολόγιο αγοράς αγαθών ή παροχής υπηρεσιών. (πρωτότυπο+1φωτοτυπία). Πρέπει να κόβεται στο όνομα του σχολείου και να **αναγράφεται το Α.Φ.Μ. του σχολείου**.
2. Κατάσταση πληρωμής δαπάνης εις πενταπλούν με όλους τους δικαιούχους (έμποροι).
3. Πρακτικό παραλαβής των υλικών που αναγράφονται στα τιμολόγια υπογεγραμμένο από την τριμελή επιτροπή προμηθειών του σχολείου, η οποία έχει συσταθεί με πράξη του Δ/ντη του σχολείου.
4. Φωτοτυπία της έγκρισης του προγράμματος.

Η κατάσταση *2 και το πρακτικό *3 βρίσκονται στις σελίδες 29 και 27 αντίστοιχα, του παρόντος εγχειριδίου.

B. ΓΙΑ ΤΙΣ ΥΠΕΡΩΡΙΕΣ

Πρέπει να καταθέτονται τα ακόλουθα δικαιολογητικά:

1. Πρακτικό ανάθεσης υπερωριών από το σύλλογο διδασκόντων.
2. Έγκριση του προγράμματος από τον προϊστάμενο της Δ/νσης Β/θμιας Εκπ/σης.
3. Ημερολόγιο υπογεγραμμένο από το Δ/ντή του Σχολείου, στο οποίο θα φαίνονται οι ημέρες πραγματοποίησης των υπερωριών . Συμπληρώνεται άλλο έντυπο για τους μόνιμους και άλλο για τους αναπληρωτές εκπαιδευτικούς. (σελ. 30 &31 αντίστοιχα).

Η κατάθεση της αίτησης για την έγκριση των προγραμμάτων Αγωγής Υγείας, Αγωγής του Καταναλωτή και Κυκλοφοριακής Αγωγής πρέπει να καταθέτονται στη Δ/νση της Β/θμιας Εκπ/σης Δωδ/σου το αργότερο **μέχρι το τέλος Νοεμβρίου**.

Για κάθε πληροφορία μπορείτε να απευθύνεστε στην υπεύθυνη Αγωγής Υγείας Δωδ/σου
κ. Φατσέα Αδαμαντία τηλ./fax 02410-55844 **e-mail: ghp@dide.dod.sch.gr**

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ ΔΩΔ/ΣΟΥ
Δ/ΝΣΗ Β/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠ/ΣΗΣ

Ρόδος: _____

ΣΧΟΛΕΙΟ _____

ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΠΑΡΑΛΑΒΗΣ

Η τριμελής επιτροπή που αποτελείται από:

1 _____ Δ/ντη του σχολείου

2 _____ καθηγητή

3 _____ καθηγητή

Παρέλαβε τα είδη που αναγράφονται στο αριθμ. _____
τιμολόγιο του _____ που
προορίζονται για την κάλυψη αναγκών των προγραμμάτων Αγωγής Υγείας που γίνονται
στο Σχολείο μας.

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ

1 _____

2 _____

3 _____

**ΑΙΤΗΣΗ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ
ΑΓΩΓΗΣ ΥΓΕΙΑΣ
ΑΓΩΓΗΣ ΤΟΥ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ
ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**

ΟΝΟΜΑ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ

ΤΗΛ. / fax

e-mail

ΟΝ/ΝΥΜΟ Δ/ΝΤΗ

Π.Ε. Δ/ΝΤΗ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΚΠ/ΚΩΝ
ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΑΘΗΤΩΝ
ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

Αριθμός πράξης της συνεδρίασης του συλλόγου κατά την οποία έγινε η ανάθεση του προγράμματος

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΥΠΕΥΘΥΝΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ					
Όνοματεπώνυμο	Π.Ε	Διδασκόμενα μαθήματα	Τάξη	Συμπλήρωση ωραρίου ή υπερωριακή απασχόληση	Συμμετοχή σε άλλο πρόγραμμα. Αν ναι σε ποιο;

Σύνολο μαθητών, κατά τάξη, που συμμετέχουν στο πρόγραμμα:

Α' ΤΑΞΗ **Β' ΤΑΞΗ** **Γ' ΤΑΞΗ**

Χρονική διάρκεια του προγράμματος (από... έως)

ΤΙΤΛΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΤΟΥ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΥ ΘΕΜΑΤΟΣ

ΣΚΟΠΟΙ - ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ
